

Başkan Tony PAGONE

Yargıç Igor Tuleya'nın yargısal dokunulmazlık korumasının kaldırılmasına dair 9 Haziran 2020 tarihinde Polonya Yüksek Mahkemesi Disiplin Dairesince görülecek başvuru hakkında Uluslararası Yargıçlar Derneği açıklaması

Bu açıklama, hukukun üstünlüğü ile; tarafların, uyumsuzluk hakkında bağımsız ve haricî müdahalelerden korunaklı şekilde karar verilmesi hakkına saygılı 92 ulusal yargıç derneğini temsil eden Uluslararası Yargıçlar Birliği başkanı sıfatıyla yapılmıştır.

Bu açıklama, Uluslararası Yargıçlar Derneğinin, Başkan (Avustralya), Birinci Başkan Vekili Jose Igratia Matos (Portekiz), Başkan Yardımcıları Djamel Aidouni (Cezayir), Rafael de Menezes (Brezilya), Allyson Duncan (A.B.D.), Duro Sessa (Hırvatistan), Mikael Sjoberg (Danimarka) ve Onursal Başkan Christophe Régnard (Fransa) ile Genel Sekreter Giacomo Oberto (İtalya)'dan oluşan Başkanlık Komitesinin oybirliğiyle desteğine dayanarak; Yargıç Igor Tuleya'nın yargısal dokunulmazlığının Polonya Yüksek Mahkemesi Disiplin Dairesince kaldırılması başvurusu hakkında en derin endişelerimizi ifade etmek amacıyla yapılmıştır. Özellikle

- i) Avrupa Birliği Komisyonunu, Avrupa Birliği Adalet Divanından, C 791/19 dava süreçleri karara bağlanana kadar söz konusu Disiplin Dairesi'nin karar vermesini engelleme yönünde tedbir kararı istemeye davet ediyoruz.
- ii) Soruşturma makamını, işlemleri durdurmaya ya da Disiplin Dairesinden bu davada belirtilen sebeplerle bir yargıcın dokunulmazlığının kaldırılması için başvurusunun Avrupa Birliğiyle uyumlu olup olmadığı konusunda Avrupa Birliği Adalet Divanına ön karar başvurusu yapmasını istemeye davet ediyoruz.

Dava işlemleri

Savcılık, Polonya Yüksek Mahkemesi Disiplin Dairesinden Yargıç Igor Tuleya'nın yargısal dokunulmazlığının kaldırılmasını talep etmektedir. Yargıç Tuleya şu sebeplerden dolayı soruşturma altındadır:

- i) yasama süreçlerindeki kişisel hukuksuzluk iddiasına dair savcının soruşturmaya devam etmesini gerektiren bir yargı kararını kamuyla paylaşmak,
- ii) Yargı bağımsızlığına zarar verdiği değerlendirilen yasa reformları hakkındaki kamuoyu tartışmalarına katkı sağlamak
- iii) Polonya yasalarının hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı hususlarına ilişkin olmak üzere AB hukukuna uyumluluğunun incelenmesi için Avrupa Birliği Adalet Divanına (ABAD) ön karar başvurusu yapmak.

ABAD, özellikle 24 Haziran 2019 tarihli C 619/18 numaralı davada ve 5 Kasım 2019 tarihli 192/18 numaralı davada, Polonya'nın AB hukukuna uyumluluğunu eleştiren kararlar vermiştir.

8 Nisan 2020'de, AB Komisyonunca başlatılan süreçte, C-719719 R davasında ABAD, Polonya Yüksek Mahkemesi Disiplin Dairesinin AB hukuku gereklerine göre bağımsız bir makam olup olmadığına dair nihai karar verilene kadar Polonyalı yargıçların disiplin işleriyle ilgili süreçlerin durdurulması için yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Hukukun üstünlüğü ve yargısal karar sürecinde bağımsızlığın önemi

- i) Yargısal bağımsızlık demokrasinin esaslı bir temeli ve Polonya dahil tüm Üye Devletleri için bağlayıcı nitelikte bir AB hukuku ilkesidir;
- ii) Bağımsızlık, diğer hususlar yanında, “ilgili mahkemenin, herhangi bir hiyerarşik kısıtlama ya da başka bir kurum altında konumlandırılmadan ve herhangi bir kaynaktan talimat almadan, yani mensuplarının bağımsız karar alması ve kararlarının etkilenmesini sakatlayacak dış müdahaleler veya baskıdan tamamen bağımsız olarak faaliyet yürütmesi” gereğini de kapsar.
- iii) Ulusal yargı sisteminin hangi seviyesinde olursa olsun, yargıçlar, ulusal mevzuatın AB hukukuna uygunluğuna dair AB Adale Divanına ön karar başvurusu yapabilmeli (ve belki yapmak zorunda olmalıdırlar).
- iv) Yargıçlar, ulusal mevzuat kapsamında, görevi kötüye kullanma ya da benzeri suçlamalarla yargısal faaliyetlerinden azledilmeye yönelik olarak disiplin ya da ceza soruşturmasına konu edilemezler;
- v) Bir yargıç hakkında disiplin işlemleri ancak ulusal mevzuat ve AB mevzuatının gereklerini karşılayan bağımsız bir mahkeme tarafından adil bir şekilde yargılandıktan ve hüküm verildikten sonra yetkili makam tarafından başlatılabilir.
- vi) Polonya Yüksek Mahkemesi Disiplin Dairesinin bağımsızlığı hakkında ABAD nezdinde hem yürüyen dava kapsamında hem de bu dairenin hüküm vermesinin durdurulmasına dair mevcut yürütmeyi durdurma kararını netice veren en hafif ifadeyle, ciddi endişeler mevcuttur.

Uluslararası Yargıçlar Birliğinin endişeleri

Yargıç Tuleya'ya karşı yürütülen disiplin işlemlerinin, Polonya halkının hakkı olan adaletin temel sütunlarını ciddi şekilde tehlikeye attığından derin endişe duyuyoruz. Şu konularda endişeliyiz:

- i) Polonya yasama organının yargı bağımsızlığını olumsuz etkileyecek düzenlemeleri hakkındaki meşru kamuoyu tartışmalarına katkı vermek de dahil olmak üzere Yargıç Tuleya'nın ceza davalarına karşı yargısal dokunulmazlığının kaldırılması işlemlerine neden olan iyi niyetli yargısal işlemleri yanlış yorumlanmaktadır.
- ii) Başvuruyu karara bağlayacak olan Disiplin Dairesinin bağımsızlığı hakkında ciddi şüphe mevcuttur.

Uluslararası Yargıçlar Derneği, Polonya'da, Avrupa Birliği içinde ve diğer her yerde, Avrupa Birliği hukuku, insan hakları hukuku ve diğer uluslararası yargı kararları ve bağlayıcı bildirimlere konu olan yargı bağımsızlığı ilkeleri dahil olmak üzere hukukun ilkelerini korkusuzca uygulayan ve koruyan tüm yargıçlara desteğini teyit eder. Aksi takdirde, gereken kamuoyu güveni tehlikeye atılmış ve aşındırılmış olacaktır.

G.T. Pagone QC

Başkan, Uluslararası Yargıçlar Derneği